

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

"Samen onderzoekers optimaal faciliteren"

Berkhout, Heidi

published in

E-data & Research
2021

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

document license

CC BY

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Berkhout, H. (2021). "Samen onderzoekers optimaal faciliteren": Interdisciplinariteit drijfveer voor afstemming . *E-data & Research, Jaargang 15(2)*, 3. <https://edata.nl/2021/02/10/samen-onderzoekers-optimaal-faciliteren/>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

Interdisciplinariteit drijfveer voor afstemming

“Samen onderzoekers optimaal faciliteren”

In december lanceerde DANS een nieuw vijfjarenprogramma, waarin samenwerking centraal staat. E-data sprak met Henk Wals, sinds april 2020 directeur van DANS. *Heidi Berkhout*

Directeur DANS Henk Wals: “Laten we allemaal doen waar we goed in zijn, maar intussen onze diensten voor onderzoekers en dataprofessionals op elkaar afstemmen.”
Credits: Bart van Vliet

“Ontwikkelingen in het onderzoek moeten leidend zijn voor wat wij als datadienstverleners doen. En één van de belangrijkste ontwikkelingen is inter- en multidisciplinair onderzoek.” Aan het woord is Henk Wals, directeur DANS. “Er wordt in toenemende mate aan ‘de wetenschap’ gevraagd om oplossingen voor urgente maatschappelijke problemen, zoals het klimaat of pandemieën. Dat vereist een natuurwetenschappelijke en biomedische insteek, maar voor oorzaken en oplossingen kom je ook bij menselijk gedrag uit, dus bij de geestes- en sociale wetenschappen. Om antwoorden te kunnen geven, moeten onderzoekers datasets uit verschillende disciplines kunnen correleren. De wetenschap is echter grotendeels disciplinair georganiseerd, het datalandschap heeft die indeling overgenomen. Binnen domeinen en disciplines kunnen data totaal verschillende vormen aannemen en lopen methodes en standaarden uiteen. Dat maakt combineren van datasets lastig.”

Daarbij komen steeds grotere hoeveelheden data beschikbaar. Soms zijn de datasets extreem groot, soms speelt privacywetgeving een rol. Wals: “Was schaarste aan data vroeger het probleem van de onderzoeker, tegenwoordig is dat de overvloedige beschikbaarheid. Het probleem voor interdisciplinair onderzoek is: hoe vinden onderzoekers data buiten hun eigen domein en hoe combineren ze deze met het juiste analytische gereedschap?”

Data én tools

Het antwoord ligt volgens Wals in een gedistribueerd mondiaal ecosysteem waarin data en analytisch gereedschap gevonden, bijeengebracht en gekoppeld kunnen worden. “Die weg zijn we aan het inslaan, maar het is een

“Laten we er voor zorgen, dat onderzoekers ons als bos gaan zien, niet als de bomen die het zicht daarop verhinderen”

enorme uitdaging. Het begint ermee dat het gros van onderzoeksdata nog niet eens beschikbaar is. Onderzoekers komen niet toe aan het delen van hun data en worden hier onvoldoende in gestimuleerd en gefaciliteerd. Dan zijn er nog allerlei kwaliteitsaspecten die aandacht vereisen; de output is zo goed als de input, wat onderzoekers vooral merken als ze onderzoek willen herhalen. Vervolgens zouden data en andere onderzoeksartefacten als softwarecomponenten, broncodes en workflows vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar moeten zijn. En niet alleen voor mensen, ook computers moeten begrijpen wat het object is en wat ermee kan en mag. En dat dus allemaal over de grenzen van domeinen, disciplines en andere silo's heen.” Wals vervolgt: “Zo'n datalandschap met elkaar creë-

ren, kan niet zonder afstemming, afspraken en samenwerking. Daaraan wordt gewerkt, zowel internationaal als nationaal, bijvoorbeeld in de European Open Science Cloud (EOSC) en het Nationaal Programma Open Science (NPOS). Het zou goed zijn als we deze inspanningen nog wat intensiever en doelmatiger kunnen maken. DANS wil daar graag aan bijdragen.”

Samenwerking als strategie

In het onlangs gepubliceerde DANS-programma 2021-2025 is samenwerking dan ook een van de speerpunten. Wals: “De paragraaf over samenwerking is zowel een statement als een strategie. DANS is op mondiaal niveau een van de grootste dienstverleners voor onderzoeksdata. We hebben maar één doel: onderzoek optimaal faciliteren. Maar ook als grote speler kunnen we dat niet zonder samenwerking met andere serviceproviders. We moeten er als dienstverleners samen voor zorgen dat onderzoekers ons als bos gaan zien, en niet als de bomen die het zicht daarop verhinderen. Laten we dus allemaal doen waar we goed in zijn, maar tegelijkertijd onze diensten op elkaar afstemmen, onze systemen en workflows koppelen en in elkaars verlengde zetten, kortom doen wat nodig is om interdisciplinaire data-analyses makkelijk te maken voor onderzoekers. Die zouden bij wijze van spreken niet eens moeten merken bij welke dienstverleners data en tools vandaan komen.”
dans.knaw.nl

AGENDA

Door het coronavirus worden veel events geannuleerd of online georganiseerd. Raadpleeg de websites van organisatoren voor actuele informatie.

17 - 19 februari • online

Conferentie Open Science

Een forum voor onderzoekers, bibliothecarissen, beleidsmakers en andere belanghebbenden over Open Science-ontwikkelingen.

open-science-conference.eu

16 - 19 maart • online

ENDORSE conferentie

De eerste editie van de Europese conferentie over referentiedata en semantiek.

op.europa.eu/en/web/endorse

13 - 15 april • online

SURF Research Week

Nationale conferentie over onderzoek en ICT.

surf.nl/agenda/surf-research-week

20 - 22 april • online

RDA-bijeenkomst

Het thema van deze 17e RDA-bijeenkomst is: 'Opening data for global challenges'.

rd-alliance.org/plenaries

18 - 20 mei • online

IASSIST 2021

Jaarlijkse conferentie voor data-professionals over datamanagement, data delen, digitale archieven en meer.

iassistdata.org/conferences/iassist-virtual-2021

KORT

OPROEP: Data gevraagd voor leidingnet 2070

Dagelijkse watervraagpatronen worden bepaald door verschillende factoren, zoals de locatie van mensen (thuis, werk), het klimaat (droogte, hitte), overheids-subsidies en technische ontwikkelingen (waterloze wc). Naast deze kennis van waterverbruik zijn onderzoekers van KWR Water Research Institute op zoek naar data en modellen met betrekking tot demografische en stedelijke ontwikkelingen, verkeersstromen en gedragsbeïnvloeding. KWR wil namelijk de invloed van deze ontwikkelingen op de watervraagpatronen tot 2070 kunnen voorspellen met een zogenoemd *agent-gebaseerd model*, om een toekomstbestendig leidingnet te kunnen ontwerpen. Heeft u data en/of modellen die voor KWR interessant kunnen zijn? Neem contact met ze op. (MB)
kwrwater.nl

Nieuwe Call ODISSEI Microdata Access Grant

Eind februari opent de nieuwe call voor de Microdata Access Grant (MAG) van ODISSEI. De deadline voor indienen van voorstellen is 30 april 2021. Medewerkers van deelnemers van ODISSEI kunnen de MAG aanvragen. Een MAG geeft ontvangers gratis toegang tot CBS microdata voor hun project in de CBS Remote Access Environment. Op de website van ODISSEI is meer informatie te vinden over de projecten die eerder een MAG hebben ontvangen. Zodra de call is geopend, staan ook de voorwaarden voor de aanvraag van 2021 online. Schrijf je in voor de ODISSEI nieuwsbrief om op de hoogte te blijven. (SZ)
odissei-data.nl

Henk Wals

Henk Wals is sociaaleconomisch historicus. Voor hij naar DANS kwam, was hij directeur van het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis en daarna van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Deze twee instituten bundelden in 2016 hun krachten met het Meertens Instituut in het KNAW Humanities Cluster. Wals was een van de initiatiefnemers en de eerste directievoorzitter van dit 250 FTE-tellende onderzoekcluster. Vooruitlopend daarop had Henk Wals in 2011 al een fusie van het Huygens Instituut (KNAW) en het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (NWO) bewerkstelligd. Vanaf april 2020 is hij directeur van DANS.